

OŚCIEN (13) *sb m*

oścień (7), **osen** (6); oścień *OpecŻyw, BartBydg, Mącz, WujNT* (4), *osen FalZioł* (2), *BibRadz, BudNT, StryjKron* (2).

o oraz e jasne (tak też *WujBib*).

sg *N* oścień (4), [osen]. ◇ [G ościeniã.] ◇ *D* ościeniowi *WujNT* (2), *osnowi* (1) *StryjKron*. ◇ *I* *osn(e)m* (1), [ościeniem]. ◇ [L ościeniu.] ◇ *pl* [*N* osny, ostnowie, ościenie.] ◇ *D* *osn(o)m* (1). ◇ *A* *osny* (3). ◇ *I* *ostny* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Zaostrzony kij, ostre narzędzie służące do popędzania bydła; kolec; stimulus BartBydg, Mącz, Cn (13) : Tamo [w piekle] leniwi ogniŃtymi oŃtny będą bodzienij *OpecŻyw* 191v; Stimulus, oscyen *BartBydg* 150; iż [estynus] ieŃt z rodzaju Rakow, iako na poł Ńtopy/ oŃzny [kosny *SienHerb* [316]b] maią w miaŃto nog/ á gębę maią weŃrzodku ciaŃa/ Ńą iakoby Ńklo w barwie Ńwoiey, á podobni Ńą ku niedzwiadkowi/ w miaŃtho zębow maią nieiakie oŃzny [kosny *SienHerb* [316]b] *FalZioł* IV 34a; Stimulus cuspidatus, OŃcien kończyŃty. *Mącz* 75d; [Kto dzierzy pług/ á ktho Ńie cheŃpi w oŃcieniu [w Ńtyku *WujBib*]/ oŃtrym oŃcienia [oŃcieniem *WujBib*] wolow pogánia *Leop Eccli* 38/26 (*Linde*); Stimulus, ein Ńtachel. P. oŃen/ bodzieć [!]/ żądło. *Volck* 622; OŃen/ Calcar, stimulus. *Volck* Ppp3].

[*W porównaniu*: Słowá mądrych iáko oŃtnowie/ á iákoby gwoździe głęboke wŃite [*sicut stimuli, et quasi clavi Vulg*; oŃny *BudBib*, oŃcienie *WujBib*]/ ktore przez miŃtrzewŃką rádę dany Ńą odpáŃtyrzá [!] iednego. *HierWielEccl* 12/11 [*idem*] *Leop Eccl* 12/11, *WerWiz* 90.]

Przen (8) :

a) *Bodziec, impuls, podnieta, pobudka* (6) :

W połączeniu szeregowym (1): poniewáŃz oná [*historyja*] ieŃt [...] pochodnią/ pobudką/ oŃnem y oŃtrogą cnoty *StryjKron* A.

Przysłowie bibl.: *BibRadz Act* 9/5; Saul/ Saul/ co mię przeŃláduieŃz? twárdo tobie ná Ńtyki (*marg*) Al. ná oŃiny [*lege*: osny]. (–) wierzgáć [*durum tibi ad stimulos calcitrare*]. *BudNT Act* 26/14; WłádiŃław Xiążę *OpolŃkie*/ widząc iż trudno przećiw oŃnowi wierzgáć/ v Krolá IágeŃá ľáŃki proŃić muŃiaŃ *StryjKron* 502; Iam ieŃt IeŃsus/ ktorego ty [*Szawle*] przeŃláduieŃz: Trudno tobie przećiw oŃcieniowi wierzgáć [*contra stimulum calcitrare*]. *WujNT Act* 9/5, *Act* 26/14. [*Ogółem* 5 r.]

b) *Gryząca troska, udręczenie, męka* (2) : GdzieŃz ieŃt Ńmierć oŃcień twoy (*marg*) żądło twoie. (–). *A* oŃcień Ńmierć/ ieŃt grzech [*stimulus autem mortis peccatum est*] *WujNT* 1.*Cor* 15/55–56.

Synonimy: bodziec, ciern, kij, koŃcień, styk.

Cf **OŚĆ**